

**T.C.
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI**

EL SANATLARI TEKNOLOJİSİ

**DAVUL DERİSİ ABAJUR
215ESB528**

ANKARA, 2011

- Bu modül, mesleki ve teknik eğitim okul/kurumlarında uygulanan Çerçeve Öğretim Programlarında yer alan yeterlikleri kazandırmaya yönelik olarak öğrencilere rehberlik etmek amacıyla hazırlanmış bireysel öğrenme materyalidir.
- Millî Eğitim Bakanlığınca ücretsiz olarak verilmiştir.
- **PARA İLE SATILMAZ.**

İÇİNDEKİLER

AÇIKLAMALAR	ii
GİRİŞ	1
ÖĞRENME FAALİYETİ-1	3
1. DAVUL DERİSİ ABAJUR YAPIMI	3
1.1. Abajur.....	3
1.2. Abajur Yapımında Kullanılan Teknikler	4
1.2.1. Dikerek Kaplama.....	4
1.2.2. Yapıştırarak Kaplama.....	4
1.2.3. Sararak Kaplama	4
1.2.4. Örererek Kaplama	4
1.3. Kullanıldıkları Yere Göre Abajur Çeşitleri	4
1.3.1. Salon Abajuru.....	4
1.3.2. Yatak Odası Abajuru.....	5
1.3.3. Oturma Odası Abajuru	5
1.3.4. Banyo Abajuru	6
1.3.5. Bahçe abajuru.....	6
1.4. Görünüşlerine Göre Abajur Çeşitleri	6
UYGULAMA FAALİYETİ	7
ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME	8
ÖĞRENME FAALİYETİ-2	9
2. TASARIM.....	9
2.1. Tasarımın Faydaları	9
2.2. Abajur Seçiminde Göz Önünde Bulundurulması Gereken Hususlar	9
2.3.1. Ana Malzemeler	10
2.3.2. Yardımcı Malzemeler.....	10
UYGULAMA FAALİYETİ	11
ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME	17
MODÜL DEĞERLENDİRME	19
CEVAP ANAHTARLARI.....	20
KAYNAKÇA	22

AÇIKLAMALAR

MODÜLÜN KODU	215ESB528
ALAN	El Sanatları Teknolojisi
DAL/MESLEK	Dekoratif El Sanatları
MODÜLÜN ADI	Davul Derisi Abajur
MODÜLÜN TANIMI	Bu modül; davul derisi abajur yapım aşamalarını, deriye şekil verme, boyama, süsleme ve parlatmayı anlatan öğrenme materyalidir.
SÜRE	40/16
ÖN KOŞUL	Ön koşulu yoktur
YETERLİK	Davul derisinden abajur yapmak
MODÜLÜN AMACI	Genel Amaç Uygun ortam ve araç gereç sağlandığında tekniğe uygun davul derisi abajur çalışabileceksiniz. Amaçlar 1. Tekniğe uygun olarak model seçebileceksiniz. 2. Tekniğe uygun olarak tasarladığı modeli uygulayabileceksiniz..
EĞİTİM ÖĞRETİM ORTAMLARI VE DONANIMLARI	Ortam: Atölyede aydınlık, temiz ortam Donanım: Davul derisi, abajur iskeleti, deri veya mumlu ipler, dikiş iğnesi, boncuk, yorgan ipi, naylon ip, boya, kâse, küvet, makas, yapıştırıcı, hazır yapılmış deri çiçekler, davul derisi ile uyumlu çeşitli süsleme gereçleri
ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME	Modülün içinde yer alan faaliyetten sonra, verilen ölçme araçlarıyla kazandığınız becerileri ölçerek, kendinizi değerlendireceksiniz. Modül sonunda kazandığınız bilgileri ölçmek amacıyla, öğretmeniniz tarafından hazırlanacak ölçme araçları ile değerlendirileceksiniz.

GİRİŞ

Sevgili Öğrenci,

El sanatlarının zevkli çalışmalarından biri de abajur yapımıdır. Evi süslemek, görünüşünü güzelleştirmek için elimizden geleni yaparız. Evlerde kullanılan aksesuarlar, yaşanan mekânı güzelleştirirken aynı zamanda zevkimizi de yansıtır.

Abajurun biçimi ve kullanılan malzemeler, moda akımları ile yakından ilgilidir. 19. yüzyılda abajurlar, çoğunlukla opalinden yapılırdı. 19. yüzyılın ortalarında da kalın dokumalar ile yapılırdı. Günümüzde ise delikli madenden, dokuma, kâğıt, çuval, cam ve çeşitli iplere kadar hayli değişik gereçler kullanılmaktadır.

Davul derisinden yapılan abajur modern görünümlü, farklı, her türlü mekâna uyumlu özel tasarım olan bir çalışmadır.

Bu modül ile daha önce öğrendiğiniz teknikleri ve hayal gücünüzü kullanarak farklı formlarda davul derisi abajur yapmayı öğreneceksiniz.

ÖĞRENME FAALİYETİ-1

AMAÇ

Bu faaliyette verilecek bilgiler ve kazandırılacak beceriler doğrultusunda, aydınlık temiz bir ortamda tekniğe ve yeniliklere uygun davul derisi abajurlar hakkında bilgi kazanacaksınız.

ARAŞTIRMA

- Abajur çeşitlerini ve yapımında kullanılan malzemeleri araştırınız.
- Kullanılan yere göre abajur şekillerini araştırınız.
- Dekorasyon dergilerinden abajur modelleri araştırınız.

1. DAVUL DERİSİ ABAJUR YAPIMI

Ev aksesuarlarının vazgeçilmezlerinden olan abajur yapımını öğreneceksiniz.

1.1. Abajur

Abajur, genellikle koni biçiminde kâğıt, maden, kumaş, deri, porselen, cam vb. malzemelerden yapılmış; ışığı kırmak, yumuşatmak, bir noktaya yöneltmek, gözü yormamak için lambaya takılan yansıtıcıdır (Resim 1.1 ve Resim 1.2).

Resim 1.1

Resim 1.2

1.2. Abajur Yapımında Kullanılan Teknikler

- Dikerek kaplama
- Yapıştırarak kaplama
- Sararak kaplama
- Öreerek kaplama

1.2.1. Dikerek Kaplama

Kenar birleştirmede kullanılan tekniktir. Kumaş ve deri abajur çalışmasında kullanılır. Abajur yapımında dikerek birleştirme tekniklerini kullanarak süsleme yapılabilir. Abajur teline göre parçalar abajur üzerinde tek tek tutturulduğu gibi bütün olarak da hazırlanıp abajur üzerinde dikilebilir.

1.2.2. Yapıştırarak Kaplama

Bu teknik, kâğıt ve deri abajurlarda kullanır.

1.2.3. Sararak Kaplama

Tel, boncuk, çeşitli harçlar ile abajur telinin üzerine çeşitli şekillerde sarılarak oluşturulan abajurdur.

1.2.4. Öreerek Kaplama

Bu teknik ipele çalışılan abajurlarda kullanılır. Makrame, tığ ve şiş örücülüğü, bitkisel örücülük vb.

1.3. Kullanıldıkları Yere Göre Abajur Çeşitleri

- Salon abajurları
- Yatak odası abajurları
- Banyo ve lavabo abajurları
- Oturma odası abajurları
- Bahçe abajurları

1.3.1. Salon Abajuru

Salon abajurları, salonları güzelleştirmek istenilen yönden ışık alınması için kullanılır. Kullanılacağı yere, salonun şekline, mobilyaların renk ve durumu ile uyum sağlamasına, günün yeniliklerine uygun olmasına dikkat edilir. Diğer abajurlara göre daha büyüktür. Kâğıt, kumaş, deri, makrame, cam vb. malzemelerle yapılır (Resim 1.3 ve Resim 1.4).

Resim 1.3

Resim 1.4

1.3.2. Yatak Odası Abajuru

Yatak odası abajuru, karyola başlarında ya da sehpa üzerinde kullanılan çeşit bakımından çok olan abajurdur. Salon abajurlarına oranla daha küçüktür. Çift olarak da kullanılır. Özellikle yatak örtüsü ve perdelerle uyum sağlayan kumaşlarla kaplanır (Resim 1.5).

Resim 1.5

1.3.3. Oturma Odası Abajuru

Oturma odası abajurları, tavana asılı ya da sehpa üzerinde kullanılır. Odanın eşya ve renkleri ile uyumlu olmasına dikkat edilir. Salon abajurlarına göre daha sade olur (Resim 1.6 ve Resim 1.7).

Resim 1.6

Resim 1.7

1.3.4. Banyo Abajuru

Banyoda cam abajurlar tercih edilir. Abajurlar duvara veya tavana monte edilir.

1.3.5. Bahçe abajuru

Bahçe abajurları, bahçelerde kullanılan abajurlardır. Cam, hasır ve madenlerden yapılır.

1.4. Görünüşlerine Göre Abajur eřitleri

- Tavan abajurları
- Ayaklı abajurlar
- Masa abajurları
- Duvar aplikleri

UYGULAMA FAALİYETİ

Aşağıdaki davul derisi abajur çeşitlerini araştırınız.

İşlem Basamakları	Öneriler
➤ Abajur modeli araştırması yapınız.	➤ Araştırdığınız modelleri arkadaşlarınızla paylaşarak deri ile uyumunu tartışınız.
➤ Abajur modellerinin resimlerini çekiniz. ➤ Dergilerden, kitaplardan model kesiniz.	➤ Abajur üreten işyerlerinden ya da basılı kaynaklardan faydalanabilirsiniz.
➤ Resimlerinizi modellerine göre ayırınız.	➤ Resimlerinizi albüm hâline getirebilirsiniz.

DEĞERLENDİRME

Yaptığınız değerlendirme sonucunda eksikleriniz varsa öğrenme faaliyetine dönerek işlemi tekrar ediniz.

ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME

Aşağıdaki sorular; doğru ve yanlış olarak hazırlanmıştır. Verilen ifadeye göre parantez içine doğru ise “D”, yanlış ise “Y” yazınız.

1. () Abajur, genellikle koni biçiminde kâğıttan, madenden, kumaştan, deriden, porselenden, camdan vb. malzemelerden yapılmış ürünlerdir.
2. () Abajur dikerek kaplama, yapıştırarak kaplama, örerek kaplama, sararak kaplama teknikleri kullanılarak yapılır.
3. () Kullanıldıkları alana göre abajur çeşitleri değişmez.
4. () Salon abajurları, salonları güzelleştirmek istenilen yönden ışık alınması için kullanılmaz.
5. () Yatak odası abajurları, salon abajurlarına oranla daha büyüktür.
6. () Oturma odası abajurları, tavana asılı ya da sehpa üzerinde kullanılır.
7. () Banyoda cam abajurlar tercih edilmelidir.

DEĞERLENDİRME

Cevaplarınızı cevap anahtarı ile karşılaştırınız. Doğru cevap sayınızı belirleyerek kendinizi değerlendiriniz. Yanlış cevap verdiğiniz ya da cevap verirken tereddüt yaşadığınız sorularla ilgili konuları faaliyete geri dönerek tekrar inceleyiniz.

ÖĞRENME FAALİYETİ-2

AMAÇ

Bu faaliyette verilecek bilgiler ve kazandırılacak beceriler doğrultusunda, aydınlık temiz bir ortamda tekniğe ve yeniliklere uygun davul derisi abajur hazırlayabileceksiniz.

ARAŞTIRMA

- Dekorasyon dergilerinden abajur modelleri araştırınız.
- Abajur tasarımı yapınız.
- Elde ettiğiniz bilgi ve dokümanları sınıfta arkadaşlarınızla paylaşınız.
- Davul derisi abajur çalışınız.

2. TASARIM

Tasarlanacak yeni bir obje (makine, bina, ürün vs.) için bir plan yaratma ve geliştirme sürecidir.

2.1. Tasarımın Faydaları

- Yapacağı hataları önceden tespit etmek ve engellemek
- Araç ve gereç temininde fayda sağlamak
- Zamanı iyi kullanmak
- Ekonomik olmak
- Yapacağı işi hayal edebilmek

2.2. Abajur Seçiminde Göz Önünde Bulundurulması Gereken Hususlar

- Kullanılacağı yere göre model seçimi
- Kullanılacağı yere uygun gereç seçimi
- Kolay temizlenir olması
- Kullanılacağı eşyalarla uyum sağlaması

2.3. Deri Abajur Yapımında Kullanılan Gereçler

- Ana malzemeler
- Yardımcı malzemeler

2.3.1. Ana Malzemeler

- Davul derisi ve çeşitli deriler
- Deri ipler
- Abajur iskeleti
- Çeşitli boncuklar
- Abajur ayakları ve ayak olarak kullanılacak ağaç kütükleri, toprak kaplar vb.

2.3.2. Yardımcı Malzemeler

- Hasırlar, bitki sapları
- Camlar
- Çeşitli ipler ve şeritler, kurdeleler
- Deniz kabukları
- Yöresel süsleme gereçleri
- Yapıştırıcı
- Deri ile uyumlu olan her türlü gereçler
- Çeşitli boyalar
- Parlaticı

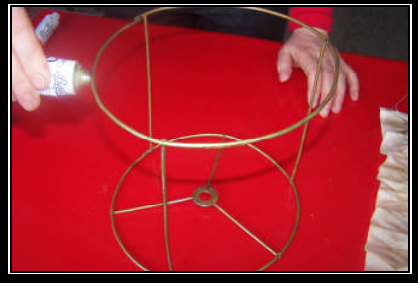

UYGULAMA FAALİYETİ

Aşağıda davul derisi abajur çalışması yapınız.

İşlem Basamakları	Öneriler
<ul style="list-style-type: none">➤ Atölye ortamınızı hazırlayınız.➤ Gerekli araç ve gereçlerinizi hazırlayınız (Resim 2.1).	<div data-bbox="832 509 1184 810" data-label="Image"></div> <p data-bbox="951 820 1065 845">Resim 2.1</p> <ul style="list-style-type: none">➤ Çalışma masanızı hazırlayınız.➤ Çalışma önlüğünüzü giyiniz.
<ul style="list-style-type: none">➤ Deri abajur tasarımı yapınız.	<ul style="list-style-type: none">➤ Abajur modeli araştırması yapınız.➤ Araştırdığınız modelleri arkadaşlarınızla paylaşarak deri ile uyumunu tartışınız.➤ Davul derisinden kendinize ait abajur tasarımı yapınız.
<ul style="list-style-type: none">➤ Modelinize uygun abajur iskeletinizi hazırlayınız (Resim 2.2).	<div data-bbox="802 1259 1213 1539" data-label="Image"></div> <p data-bbox="951 1549 1065 1574">Resim 2.2</p>

<ul style="list-style-type: none"> ➤ Abajur teliniz galvanizli değil ise telinizi yağlı boya ile boyayınız (Resim 2.3). 	<div style="text-align: center;"> <p>Resim 2.3</p> </div> <ul style="list-style-type: none"> ➤ İskelet telinizin orta kalınlıkta olmasına özen gösteriniz.
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Abajur kalıbı çıkartınız. 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Kalıp çıkartırken mulaj kâğıdı kullanınız. ➤ Abajur telinizin her parçası için ayrı kalıp çıkartınız. ➤ Titiz ve sabırlı çalışınız.
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Davul derisini seçiniz. 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Orta kalınlıkta davul derisi seçiniz. ➤ Davul derisinin arkasını temizleyiniz.
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Kalıbı deriye uygulayınız (Resim 2.4). 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Kalıbı derinin tersine uygulayınız. ➤ Kalem izi bırakmayınız. ➤ Kalıbı kuru deriye uygulayınız. <div style="text-align: center;"> <p>Resim 2.4</p> </div>
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Kalıba göre deriyi kesiniz. 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Keskin uçlu makas kullanınız. ➤ Makas izi bırakmayınız. ➤ Ölçülere dikkat ediniz.
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Deriyi ıslatınız. 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Küvete su koyunuz. ➤ Deriyi küvete bastırınız. ➤ Deriyi uygun yumuşaklığa gelince sudan çıkarınız.

<p>➤ Deri üzerine büzgü alınız (Resim 2.5 ve Resim 2.6).</p>	<div data-bbox="823 317 1191 586" data-label="Image"> </div> <p style="text-align: center;">Resim 2.5</p> <div data-bbox="823 634 1191 913" data-label="Image"> </div> <p style="text-align: center;">Resim 2.6</p> <p>➤ Dikiş iğnesi kullanınız. ➤ Büzgü aralıklarını küçük alınız.</p>
<p>➤ Deriyi iskeletin üzerine geriniz (Resim 2.7).</p>	<div data-bbox="807 1067 1207 1338" data-label="Image"> </div> <p style="text-align: center;">Resim 2.7</p>
<p>➤ Germe sırasında büzgü aralıklarını eşit dağıttınız (Resim 2.8).</p>	<p>➤ Arkadaşınızdan yardım alınız. ➤ Deri nemli iken ters tarafına yapıştırıcı sürünüz. ➤ İskelet üzerinde deri yapışacak bölüme de yapıştırıcı sürünüz. ➤ Deriyi iskelet üzerine yapıştırarak yerleştiriniz.</p>

	 <p>Resim 2.8</p>
<p>➤ Derinin birleşme noktasını temizleyiniz (Resim 2.9).</p>	 <p>Resim 2.9</p> <ul style="list-style-type: none">➤ Çeşitli ipler ile sararak temizleyiniz.➤ Boncuklarla temizleyiniz.➤ Süsleme tekniklerini kullanınız.
<p>➤ İsteğe bağlı olarak deriyi renklendiriniz.</p>	<ul style="list-style-type: none">➤ İsteddiğiniz renkte deri boyası hazırlayınız.➤ Tekniğe uygun olarak renklendiriniz.

- Tasarımınıza uygun süsleme gereçlerini seçiniz.
- Seçtiğiniz süsleme gereçlerini abajur üzerine yerleştiriniz (Resim 2.10 ve Resim 2.11).

Resim 2.10

Resim 2.11

- Çeşitli harçlar, deri ip, sicim ip, koton ip, kurdeleler, çeşitli boncuk ve pullar, hazır çiçekler, kendi hazırlayacağınız deri çiçek ve deri süsler, tığ işleri vb. malzemeleri kullanabilirsiniz.

- Abajuru ayak üzerine oturtunuz.
- Hazırladığınız ayak üzerine abajur başını yerleştiriniz (Resim 2.12).

Resim 2.12

- Temiz, düzenli ve titiz çalışınız.

➤ Abajuru parlatınız (Resim 2.13).

Resim 2.13

- Sprey vernik kullanınız.
- Verniđi 30 cm uzaktan sıkınız.
- Verniđi açık havada kullanınız.

ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME

Aşağıdaki sorular; doğru ve yanlış olarak hazırlanmıştır. Verilen ifadeye göre parantez içine doğru ise “D”, yanlış ise “Y” yazınız.

1. () Bir ürüne başlamadan önce tasarım yapılırsa zamandan tasarruf yapılmaz.
2. () Kullanılacağı yere göre model seçimi, kullanılan yere uygun gereç seçimi, kolay temizlenir olması, kullanılacağı eşyalarla uyum sağlamasına bakılarak model seçilir.
3. () Deri abajur yapımında kullanılan gereçler ana malzemeler ve yardımcı malzemeler olmak üzere ikiye ayrılır.
4. () Ana malzeme olarak davul derisi ve abajur teli kullanılır.
5. () Abajur çalışılırken boncuk, hazır harçlar kullanılmaz.

DEĞERLENDİRME

Cevaplarınızı cevap anahtarı ile karşılaştırınız. Doğru cevap sayınızı belirleyerek kendinizi değerlendiriniz. Yanlış cevap verdiğiniz ya da cevap verirken tereddüt yaşadığınız sorularla ilgili konuları faaliyete geri dönerek tekrar inceleyiniz.

KONTROL LİSTESİ

Davul derisi abajur yapımı ile ilgili yapmış olduğunuz işlemleri tekrar ederek, değerlendirme ölçeğine göre kendinizi değerlendiriniz.

Değerlendirme Ölçütleri	Evet	Hayır
1. Atölye ortamını hazırladınız mı?		
2. Deri abajur tasarımı yaptınız mı?		
3. Modelinize uygun abajur iskeletinizi hazırladınız mı?		
4. Abajur kalıbı çıkardınız mı?		
5. Amacınıza uygun deri seçtiniz mi?		
6. Tasarımınıza uygun deriye şekil verdiniz mi?		
7. Şekil verdiğiniz deriyi abajur teline tekniğine uygun yerleştirdiniz mi?		
8. Derinin birleşme noktasını temizlediniz mi?		
9. Süsleme gereçlerinizi hazırladınız mı?		
10. Abajuru süslediniz mi?		
11. Abajurun parlatma işlemini yaptınız mı?		

DEĞERLENDİRME

Yaptığınız değerlendirme sonucunda “hayır” şeklindeki cevaplarınızı bir daha gözden geçiriniz. Kendinizi yeterli görmüyorsanız öğrenme faaliyetini tekrar ediniz. Cevaplarınızın tamamı “evet” ise modül değerlendirmeye geçiniz.

MODÜL DEĞERLENDİRME

Aşağıdaki sorular; doğru ve yanlış olarak hazırlanmıştır. Verilen ifadeye göre parantez içine doğru ise “D”, yanlış ise “Y” yazınız.

1. () Tasarlanacak yeni bir obje (makine, bina ürün v.s.) için bir plan yaratma ve geliştirme sürecine tasarım denir.
2. () Abajur yapımında tasarım yapmaya gerek yoktur.
3. () Abajur, genellikle koni biçiminde kâğıttan, madenden, kumaştan, deriden, porselenden, camdan vb. malzemelerden yapılmış; ışığı kırmak, yumuşatmak, bir noktaya yönleltmek, gözü yormamak için bir lambaya takılan yansıtıcıdır.
4. () Abajur yapımında dikme ve yapıştırma teknikleri kullanılır.
5. () Çeşitli örgü teknikleri kullanılarak abajur yapılmaz.
6. () Davul derisi ve abajur teli ana malzemedir.
7. () Her mekânda aynı model abajur kullanılır.
8. () Banyoda ayaklı abajurlar kullanılır.
9. () Abajur, abajur ayağı ve abajur iskeletinden oluşur.
10. () Tiplerine göre abajur çeşitleri; tavan, ayaklı, masa abajurları ve duvar aplikleri olmak üzere 4'e ayrılır.
11. () Abajur seçiminde, abajurun kullanılacağı mekânın önemi yoktur.
12. () Her kalınlıktaki deri ile abajur yapılır.
13. () Tel ve ağaçtan abajur iskeleti hazırlanabilir.
14. () Davul derisini abajur iskeletine gererken ıslatırız.
15. () Kenar birleştirmede yapıştırma tekniği kullanılmaz.
16. () Davul derisi abajurun süslemesi kullanılacağı mekâna uygun olmalıdır.
17. () Abajur ayağı ile abajur başının birbirine orantısının önemi yoktur.

DEĞERLENDİRME

Cevaplarınızı cevap anahtarınızla karşılaştırınız. Doğru cevap sayınızı belirleyerek kendinizi değerlendiriniz. Yanlış cevap verdiğiniz ya da tereddüt ettiğiniz sorularla ilgili konuları faaliyete geri dönerek tekrar inceleyiniz. Modülü tamamladınız.

CEVAP ANAHTARLARI

ÖĞRENME FAALİYETİ-1'İN CEVAP ANAHTARI

1	D
2	D
3	Y
4	Y
5	Y
6	D
7	D

ÖĞRENME FAALİYETİ-2'NİN CEVAP ANAHTARI

1	Y
2	D
3	D
4	D
5	Y

MODÜL DEĞERLENDİRME CEVAP ANAHTARI

1	D
2	Y
3	D
4	D
5	Y
6	D
7	Y
8	Y
9	D
10	D
11	Y
12	D
13	D
14	D
15	Y
16	D
17	Y

KAYNAKÇA

- GÖÇMEN Melahat, **Abajur Sanatı**, Dilem Yayınevi, İstanbul, 1987.
- GÜZEL Yıldız, Tokat Kız Meslek Lisesi, 2008.
- YEĞNİDEMİR Şerife, Tokat Kız Meslek Lisesi, 2008.
- www.10marifet.org